

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Народний часопис
Генерального
Губернаторства

Krakauer Nachrichten
Ukrainische Volkszeitung
des General-Gouvernements

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В ТИЖДЕНЬ

Адреса Редакції і Адміністрації:
Krakauer Nachrichten,
Krakau, Karmeliterstr. 34, II.
Телефон: 137-42.

Відділи: Ярослав, Головна 19,
Холм, — Сянік.

ПЕРЕДПЛАТА:

Місячно . . . . . зол. 2.50

ОПОВІСТКИ:

На останній сторінці 1 мн. 1 шп.

1.— зол. В тексті 100% дорожче.

Дрібні оголошення: по 15 сот. за

слово, найменше 1.50 зол. за

шукаючих праці 8 сот. за слово,

матримоніальні по 30 сот. за слово.

Ч. 1.

Краків, 7. січня 1940.

Рік I.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

БОГДАН ЛЕПКИЙ

Горять свічки

Горять свічки, синявий дим
Снується попід стелю, —
Думки твої біжать за ним
У батьківську оселю.

Спішаться, бо далеко їм,
Далеко, брате дуже..
Прибігли . Боже! Де наш дім?
Лише колядка тужить.

Лише колядка та сама,
І ті самі звичаї,

А люди? Люди де? Нема...
Де ділися?... Не знаю...

Колядка чайкою літа
Від Дунаю до Дону,
Коли ж прийде година та,
Що вернемся до дому?

І де цей дім, де наш хором,
На тисовім помості?
Чи те, що предкам було сном.
Прийде до нас у гості?

Чи сядем, браття, по хатах,
Як газди до вечері,
И відложимо журбу та страх
Надіям втворим двері?
Не даром пісня тисяч літ,
А може й більше тужить, —
Далекий шлях, великий світ,
Не тратьмо віри, друже!

Горять свічки, синявий дим
Снується попід стелю, —
Думки твої біжать за ним
У батьківську оселю.

Всім нашим Читачам, Передплатникам, Прихильникам та Однотумцям бажаємо
з Рождеством Христовим сповнення всіх наших спільних бажань.

Редакція та Адміністрація „Краківських Вістей“.

Христос Раждається!

ВІД РЕДАКЦІ

Разом з ясною зіркою Різдва Христового завітає у маленькі селянські хати, у робітничі доми, до таборів біженців скрізь, де бється українське серце, наш одинокий у Губернаторстві український часопис. Від тепер він стане Вашим постійним приятелем, дорадником та інформатором. Не легке наше завдання. Але обіцяємо доложити всіх своїх сил, щоби з нього як слід вивязатися. Може початково є деякі недотягнення, але постаремося все направити.

Наш часопис буде виходити двічі в тиждень, але вже в дуже короткому часі буде він щоденником. Покищо виходити він буде в середу та неділю. З огляду на те, що переважаюча кількість наших передплатників це селяни — для них впроваджуємо постійний «Господарський додаток». В нім наші селяни знайдуть для себе безліч порад, як поліпшити свою господарку, як сьогодні поступово господарити, як поліпшити свою долю. Впровадимо також (в неділішніх числах часопису) літературно-науковий додаток, в якому будуть співпрацювати чільні наші письменники та учені. Будемо містити статті на різні загальні та правно-фахові теми. Доложимо всіх зусиль, щоби гідно сповнити завдання, яке на нас наложено. Але дотого нам потрібно також співпраці Читачів. Пишіть до нас про все, що у Вас і коло Вас діється. Пишіть про свої побажання, голосіться на кореспондентів. Були при взаємній співпраці збудуємо тривкі основи для нашої праці та розбудуємо як слід наше видавництво, що буде сторожем та бійцем за наші ідеали.

Права української мови

Губернатор округи у Кракові Вехтер видав такий обіжник (ч. 31):

1) Побіч німецької мови як урядової мови дозволене теж уживання української мови. (Підкреслення наше. — Ред.). Габрайська мова і різноманітні жидівські мови заборонені.

2) Згідно з розпорядком Генерального Губернатора з 23. листопада 1939 р. про означення фірми підприємств, вивіски в німецькій мові можуть мати лише ті підприємства, які є власністю німецьких посідачів. Вони можуть теж мати на вивісці побіч німецької мови напис у польській мові. Польські підприємства мають мати написи на фірмах у польській мові з тим, що побіч неї можуть означити в німецькій мові.

Жидівським підприємствам заборонено вживати написів у німецькій мові. Вони мусять бути означені зіркою Сіону так, щоб таке підприємство можна було вже з вулиці пізнати, що воно є жидівським.

За оголошення на місцях і виконання цього розпорядку відповідальні посадики міст та комісарі округ, причому обіжник обов'язує від 1. січня 1940 р.

ВЕХТЕР Губернатор.

ДО ЧИТАЧІВ.

Це число Нашої газетки з причин від Редакції незалежних не могло повийтисся в такім обемі, як Редакція хотіла. Слідуюче число „Краківських Вістей“ вийде зараз по святах з датою 11 січня.

І будемо всі з тугою виглядати, коли на синьому небі України ясна зірка засяє! І будемо наслухувати, чи не несеться вже «Дивная новина», на яку стільки літ чекаємо...

Багато «дивних новин» приніс нам минулий рік. Ще більше й ще краших хай принесе новий. — А цей вечір, що звістує нам Народження Христа хай буде вечором наших найбільших надій. Хай у цю велику святочну хвилю наші серця будуть повні надії й повні твердої незломної віри, що **ИДЕ ВЕЛИКА ГОДИНА, КОЛИ НА СИНЬОМУ НЕБІ УКРАЇНИ ЗАСЯЄ ОЖИДАНА НАМИ ЯСНА ЗІРКА ШАСТЯ НАРОДУ.**

Христос Родився!

Відозва Генерального Губернатора

з 26. жовтня 1939 року.

Вожд німецького народу і Канцлер Німеччини, Адольф Гітлер, доручив мені владу Генерального Губернаторства на окупованих польських просторах — розпорядком з 12. жовтня 1939 р., що діє від 26. жовтня 1939 р. Тепер зі створенням Генерального Губернаторства скінчився історичний епізод по переведеній військовій забезпечці польських просторів по думці німецьких інтересів. Відповідальність за той епізод спадає і на засліплену урядову кліку колишнього польського краю і на облудних воєнних підбехтувачів в Англії. Відділи німецької армії привернули лад на польських просторах. Ось так усунуто раз на завжди нову загрозу для європейського миру через неоправдані домагання створити державний твір, що повстав раніше на основі версайського диктату - насильства і вже ніколи не буде відновлений.

Поляки і польки!

Вожд німецького народу доручив мені, Генеральному Губернаторові для окупованих польських земель, дбати рішуче про те, ЩОБ У БУДУЧЧИНІ БУВ ЗАПЕВНЕНИЙ В ЦЬОМУ КРАЮ СПОКІЙ І ЩОБ РОЗВИНУЛАСЬ ОРГАНІЧНО СУСІДСЬКІ ВЗАЄМИНИ ПОЛЯКІВ ДО МОГУТНЬОЇ ВЕЛИКОДЕРЖАВИ НІМЕЦЬКОЇ НАЦІ. Можете уложити своє життя згідно зі збереженими звичаями і збері-

гати свою польщину в усіх проявах громадянського життя. Однак знищений зовсім край з вини ваших дотеперішніх володарів вимагає найрішучіше організаційного зусилля вашої спільної праці. Звільнені від примусу авантурничої політики Вашої інтелектуальної, панівної верстви зробіть все для вашого добра виконуючи загальний обов'язок праці під могутньою охороною Велико-Німеччини. Під справедливою владою кожний заробить на хліб насущний. Однак для політичних підбехтувачів, господарських гіен і жидівських лихварів не буде ніякого місця на просторі, що знаходиться під німецькою зверхністю.

Кожна спроба спротиву проти виданих розпорядків і проти спокою та ладу на польських просторах буде здавлена з безоглядною строгістю сильною зброєю Велико-Німеччини. Однак кожний зможе спокійно працювати, хто підпорядкується справедливим розпорядкам нашої Німеччини, що відповідають зовсім вашим життєвим звичаям. Вони увільнять вас від багатьох страшних недочет, що їх ще нині мусите відчувати наслідком неімовірно злої господарки ваших дотеперішніх володарів.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ГУБЕРНАТОР
для окупованих польських просторів
Ф Р А Н К.

Комісаричний заряд

Ровери, дитячі візки, машини до шиття, патефони, акордеони, електротехнічні та радієві частини, залізна галантерія. Складові частини й напруга.

Ф-ми КРИШЕР

КРАКІВ, Фльоріяньська 9.
Звєжинецька 6.

КОМІСАРИЧНИЙ ЗАРЯД КОСМЕТИЧНОЇ ФАБРИКИ

„ОІА“

У Кракові, вул. Масарська ч. 6.

Паста й порошок до зубів, туалетові креми, лякери до нігтів, помадки до уст, олівці до брів, брилянтина, вазеліна, кольонські води й інші косметичні вироби.

Повітовим Союзам Кооп. гуртовий опуст!

Коли над Сяноком залопотіли прапори...

Уже давно не бачив старинний княжий город Сянік, що розкинувся широко на низьких горбах Бескиду, завітчаних зеленими лісами Карпат, такої гордості в очах свого автохтонного українського населення на вид жовтоблакитних прапорів, якими було прибране місто поруч з німецькими прапорами зі свастики, пропам'ятного дня 16. листопада 1939 р.

Уже давно княжий город Сянік не гостив у своїх мурах таких дорогих нам гостей, бо рідних в осінніх місяцях 1939 р. і цього пропам'ятного дня 16. листопада 1939 р., що перейде до історії. Ніхто з нащадків, крім може старинної церковці, княжого замку на високій горі і безчисленних пам'яток культури українського народу, що їх вирятував перед знищенням зуба часу невтомний і загальновідомий наш мистець проф. Л. Гец для нащадків, а тепер приміщує їх як свою найдорожчу дитину у згаданому замкові, не зрадив так на вид дорогих нам прапорів як саме ці свідки нашої славної минувшини тут на цій-же землі, в Сяноці, де гордо з буйним вітром лопотіли знамена княжих дружинників. — Зрадив княжий город зі свідками своєї славної минувшини, що 600-літня неволя проминула мов сон, а нащадки його славної традиції гідно виконують ту роллю, що їх колись виконували княжі тивуни і дружинники, бояри і міщани, яких предки ходили зі Сянока «путью на Бардів» аж до Нірнбергу, Відня й Венеції: гідно репрезентують добре ім'я славної минувшини українського народу. Однак ці нащадки не лише гідно репрезентують, але теж завзято і згідливо нині працюють на всіх ділянках національного життя, рамя об рамя без роздрядування ран, щоб надробити втрачене наслідком важкої неволі підчас польського панування. Тому радіє серце на вид цієї завзятої праці і співпраці.

Пропам'ятного дня 16. листопада 1939 року гідно нас репрезентували і сердечно витали представники українського громадянства Сянока Пана Генерального Губернатора д-ра Франка, який в оточенні своїх найближчих співробітників завітав теж і до Сянока підчас своєї інформативної поїздки в терені по перебранні влади.

На приїзд мін. д-ра Франка ждали на гарно прибраній зелені і прапорами стації в Сяноці 16. листопада 1939 р. численні представники українського зорганізованого життя і громадянства, якого молодь і жіноцтво прегарними національними строями та гарними народними і стрілецькими піснями захоплювали представників німецької влади та гостей.

Коли ж в год. 7.30 рано заїхав на стацію спеціальний поїзд, з якого висів у старшинському однострою високий, пристійний, кременний та енергійний мужчина — Пан Генеральний Губернатор д-р Франк зі своїми найближчими співробітниками, Високодостойного Гостя привітав — по короткому вояцькому звіті представників нім. влади — в імені українського громадянства і на українській мові заступник голови Української Народної Ради в Сяноці міський лікар д-р Володимир Каранович. Опісля щирими словами подякував представник українців сердечно Вождеві німецького народу і Канцлереві Німеччини А. Гітлерові на руки мін. д-ра Франка за визволення з важкої польської неволі. Свою промову закінчив окликом у німецькій мові на честь Канцл. Гітлера, який тричі підхопили всі присутні.

Одночасно маленькі діти в національних одностроях: хлопчик і дівчинка зручавши Високодостойному Гостеві китицю живих квітів, а представниця українського жіноцтва — привітала його згідно з встарілими українськими звичаями — хлі-

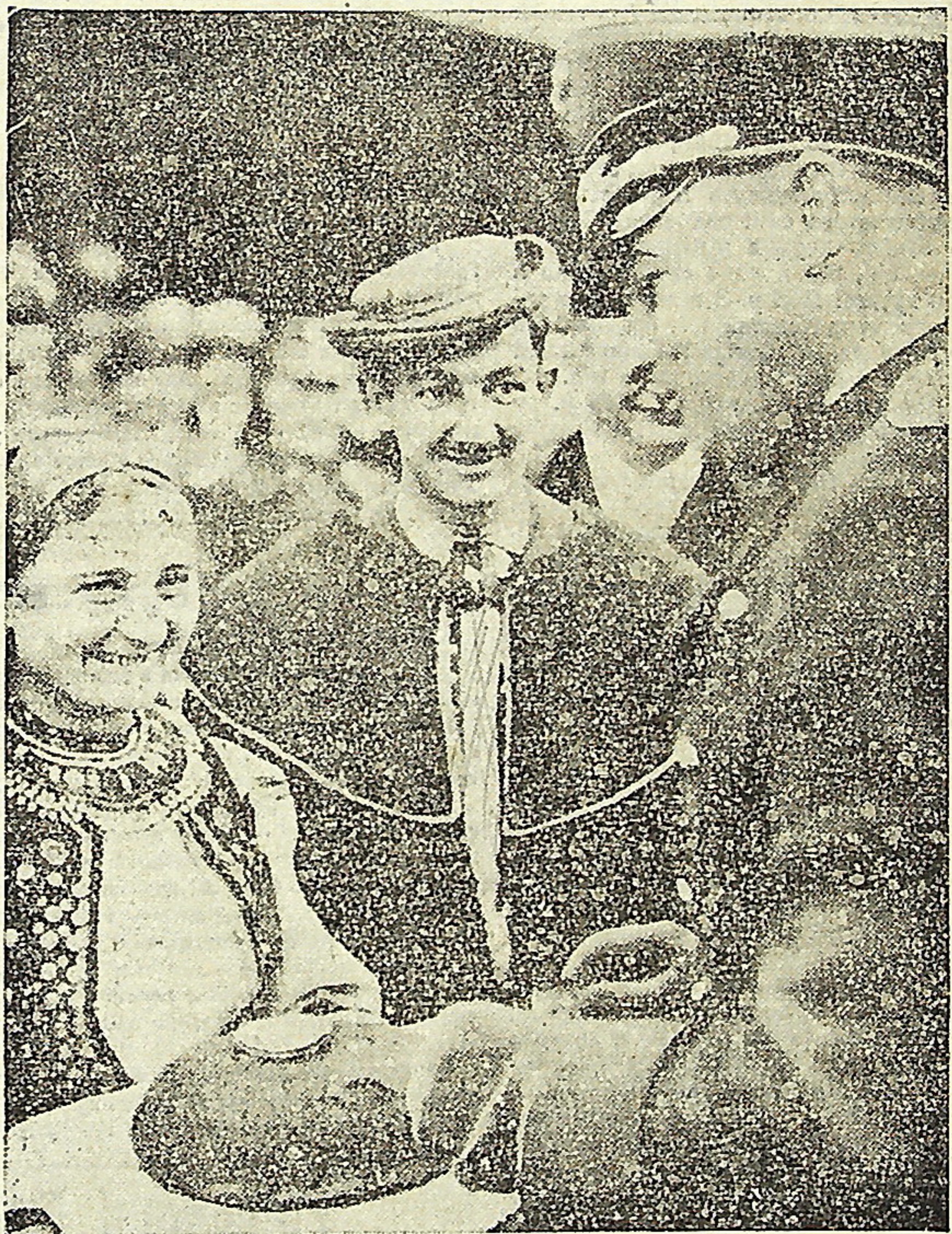
бом та сіллю, що його піднесла на срібній підставці.

Врадований сердечним привітанням д-р Франк обділився поданим хлібом зі своїм адютантом і подякував на руки заступника голови У.Н.Р. українському громадянству за сердечний привіт для Вождя німецького народу і Канцлера Гітлера. Одночасно склав заяву, що український нарід, як одна з меншин, що замешкує у Генеральному Губернаторстві, зможе тепер свобідно плекати і розвивати свою національну культуру на всіх ділянках свого збірного життя, а саме: культурній, суспільній, господарській і соціальной, якої не міг розвивати під злочинним пануванням польського уряду, який гро-

бив український нарід. (Підкреслення наше. — Ред.).

Ця заява мін. д-ра Франка знайшла живий відгомін у серцях усіх українців по цей бік Сяну і Бугу. Вона започаткувала нову добу на прастарій українській землі, започаткувала добу інтенсивної праці над розвитком своєї національної культури та господарства. Ця заява відбилась живим відгомомом не лише у Сяноці, Перемилі, Ярославі і Холмі, але теж усюди, де бється живо українське серце.

Нам лиш нині єдності, добрих, совісних провідників, солідних працівників-фахівців на всіх ділянках життя треба, щоб загоїти рани і повязати нитки теперішності з найкращою нашою традицією.
М. Славич.

Хлібом та сіллю витають сяніцькі українці дорогого Гостя Генерального Губернатора д-ра Франка.

Генеральний Губернатор д-р Ганс Франк — це один з найстарших співробітників Вождя німецького народу і канцлера Німеччини. В рядах Націонал-Соціалістичної Робітничої Партії Німеччини перебуває мін. Франк вже від 9. XI. 1923 р. Перед приходом до влади д-р Г. Франк, як молодий і здібний адвокат виступав у багатьох політичних процесах як оборонець членів партії і зберігся ось так перед багатьма важкими ударами. Встане згадати, що д-р Г. Франк, як молодий оборонець, оборонив з успіхом понад 2.000 членів С. А., яких притягнули до відповідальності за політичну діяльність попередні уряди. Як правний дорадник Вождя німецького народу і партії створив д-р Франк у 1927 р. правний відділ при націонал-соціалістичній партії, де є головою ще дотепер. У 1928 р. створив націонал-соціалістичний союз правників, що відіграв велику роллю у створенні нового правового ладу в Німеччині. За ці заслуги призна-

чив канц. Гітлер д-ра Франка державним комісарем з дорученням переорганізувати правний стан у Німеччині і відновити правний лад по приході до влади Н. С. Р. П. Н. З цією метою в 1934 р. Фієрр призначив д-ра Франка міністром справедливості. На цьому становищі д-р Франк довершив остаточно уніфікації правового ладу Велико-Німеччини. Слід теж згадати, що в 1933 р. д-р Франк створив Академію Німецького Права, яка працює над відновленням німецького права в націонал-соціалістичному дусі в усіх ділянках публичного і державного життя. Не диво, що за всі ці заслуги д-р Франк дістав спеціальне призначення від вождя німецького народу, бо орден „Блукторден.“ Тому теж канц. Гітлер призначив д-ра Франка як заслуженого і добре випробованого члена партії Н. С. Р. П. Н. на важке і відповідальне становище Генерального Губернатора.

Заступником Генерального Губернатора

Франка призначений мін. д-р Сейс-Інкварт. Це теж молодий і відважний адвокат, який відіграв велику роль у політичному житті 6. Австрії та поклав великі заслуги в об'єднанні б. Австрії з Німеччиною. Уже по першому порозумінні між націонал-соціалістичним рухом і б. канц. Шушнігом 11. липня 1936 р. д-р Сейс-Інкварт виступав як провідник т. зв. „національної опозиції“ в Австрії. По заключенні договору в Берхтесгаден дня 12. лю-

того 1938 р. д-р Сейс-Інкварт став міністром внутрішніх справ і безпеки. Дня 11. березня 1938 р. став канцлером 6. Австрії і був предсідником останнього австрійського і першого націонал-соціалістичного уряду 6. Австрії. По об'єднанні 6. Австрії з Німеччиною канцлер Німеччини призначив його 1. травня 1939 р. міністром Велико-Німеччини, а тепер доручив йому нове і відповідальне становище.

кий у справі переселення німців з Полісся Підляшя.

Як вже сказано в відозві Генерального Губернатора д-ра Франка згадана переселення акція спирається виключно на добровільній заяві німців, білорусинів та росіян, що вони хочуть переселитися до Німеччини чи до С. С. С. Р. Ніхто нікого не змушує, щоб переселявся туди чи сюди. Тому перестерігаємо перед поголосками, що їх роасівають поляки та жида між українцями на Холмщині і на Лемківщині, що це переселення є примусове. Ці поголоски — це звичайна видумка ворожих нам сил. Хто як хто, але наш народ знає добре, як поляки на спілку з жидами ще недавно відбирали від нашого селянина землю або намовляли покинути святу землю його батьків та їхати в незнані краї на нужду і чорну працю, а то і загибель. Разом з упадком Польщі скінчилися раз на завсіди всі ці безправства, злочини й обманства. Тому не вірте польсько-жидівським баламутам. Всякі переселення українців до ССР, як і впрочім німців до Німеччини є зовсім добровільні і лише хто добровільно хоче, може залишити свою прадідну землю та їхати до ССР.

Справа переселення

По заключенні між урядами Німеччини і ССР договору про ненапад при кінці серпня 1939 р. дійшло між обома державами до тіснішої співпраці, яка виявилася в підписанні кількох нових договорів. І так 28 вересня 1939 р. підписано в Москві договір про границі і про правль між Німеччиною та ССР. Згаданий договір про кордони доповнено додатковим протоколом з 4. жовтня 1939 р., що устійно подрібно кордон і розмежовує взаємні інтереси обох договірних держав на терені 6. Польщі. По виміні ратифікаційних грамот між урядами держав підписано в Москві 16. листопада 1939 р. новий договір про добровільне переселення. На основі цього договору можуть добровільно переселитися з ССР всі німці, замешкалі на просторі совітських інтересів 6. Польщі і навпаки: українці, білорусини, і москалі, які мешкають на просторі німецьких інтересів можуть переїхати до ССР, якщо цього самі захотять. Переселенною акцією кермує німецька і совітська делегація, що почала свою працю з початком грудня 1939 р. З цією метою загостила совітська делегація 6. грудня 1939 року до Кракова, де прийняв її Генеральний Губернатор д-р Франк. Одночасно мін. д-р Франк оголосив дня 5. грудня 1939 р. у зв'язку з цією акцією обох комісій відозву такого змісту:

До українського, білоруського, російського і руського населення Генерального Губернаторства. Уряди Німеччини і Союзу Совітських Соціалістичних Республік заключили у приязному дусі договір, що дає змогу Німцям, замешкалим на просторі совітських інтересів 6. Польщі, переселитися до Німеччини і навпаки, Українцям, Білорусинам, Росіянам і Русинам, замешкалим по цьому боці впливів німецьких теренів, zapewнює право об'єднатися зі своїми земляками в Совітському Союзі.

Цей договір відповідає великому задумові Вождя німецького народу, а саме дати спільну Батьківщину Німцям, які жили дотепер розсіяні по світі й одночасно відповідає бажанню керманача Совітського Союзу — відкрити дорогу слов'янським меншинам, яких дотепер гнобила Польща, щоб вони могли об'єднатися зі своїми земляками.

Ці наміри тепер будуть сповнені. В найближчих днях — одночасно з вїздом німецької делегації на совітську територію — прибувають совітські делегати до Генерального Губернаторства з радістю і допомогою тим з поляків, які хочуть добровільно переселитися на Совітську Україну або на Совітську Білорусь. Всі мої органи влади і урядові установи дістали вказівку, щоби облекшували в кожному випадку працю совітських повновласників у справі переселення і виявляли необхідну допомогу тим, які заявлять свою приналежність до одної з вище згаданих слов'янських груп і хочуть переселитися на совітську територію.

Маю повну надію, що започаткована акція покликаними до цього державами доведе до повної ліквідації вогнища неспокою, створеного раніше польським гнобленням і повстануть ясні та здорові взаємини, ще доведуть Європу до щасливої будучини.

Генеральний Губернатор.
Д-р ФРАНК

Краків, 6 грудня 1939.

По дводенному побуті у Кракові і в Закарпатті совітська делегація відїхала на

зад і тепер працюють в терені повновласники совітської делегації у справі переселення тих українців, білорусинів і росіян, які добровільно захочуть виїхати в ССР. Одночасно подібну переселенчу акцію веде німецька делегація в Західній Україні. Ця акція скінчиться в березні 1940 р. Головним осідком німецької делегації є місто Луцьк на Волині. Повновласники цієї делегації урядують — крім Луцька — в Костополі та у Володимирі Волинському на Волині, у Львові, у Станиславові і в Стрию в Галичині. Крім того урядують ще окрема німецька комісія в Білій Підляшській

3 листів до Редакції

3 кожним днем ростемо!

Зі села Порохняк на Ярославщині дістали ми листа, в якому читаємо між іншими ось що:

„У нас біжить якраз границя української етнографічної території. Колиш ішла вона багато дільше на нашу користь. А тепер по довголітній польонізації багато змінилось на нашу некористь. Навіть частина свідомих українців — не вміє вже по українськи говорити... Але національна свідомість таки не завмерла навіть в найтяжчих часах польської неволі. — А тепер переживаємо у нас час відродження. Відновлюється й росте з кожним днем українське культурно-освітнє й господарське життя, виростають Просвіти, кооперативи, гомо-

нить що раз мішніше й радісніше по селах рідне українське слово й українська пісня. Маємо те справді багато, дуже багато перешкод. Недобитки небіжки Польщі підносять тут і там голову, погрожують, інтригують. Найбільше відчувається брак української поліції, котра розумілаби душу й потреби місцевого українського населення. Але ми віримо, що всі браки в коротці будуть поправлені, а всі перешкоди поборемо. Сподіємось теж, що одержимо українську поліцію так, як це вже сталося в деяких інших українських повітах, а всі заходи лямші скінчаться, так само як скінчилися небіжка Польща.

Будуємо нове життя

З Білої Підляської нам пишуть:

В дні 14 грудня відбулися в нас перші загальні збори кооператив. На збори прибуло понад 300 селян. Збори відбулися в салі Городського Суду. Це перший раз від десятка літ українське слово залунало грімко й відважно у цьому будинку, який досі був тільки пострахом українського населення. — Серед піднесеного настрою засновано рішенням зборів Підляський Союз Кооператив. Бажаємо йому всі якнайкращого розвитку. Хай росте й цвіте українська кооперація на Підляшші на добро народові. — В інших ділянках українське життя також розвивається щораз краще, хоча всюди зустрічає багато перешкод. В більшості сіл повіту створено вже сільські комітети.

Справа шкільництва у нас ще са жаль не урегульована. Українське населення вижидає з тугою українських учителів і мимо терору зі сторо-

ни польських учителів і зарядів гнів, не досягає дітей до польських шкіл. — Справа шкільництва й учительства це для нас тут тепер дєрша й найважливіша. — Але треба нам учителів не таких, що чекають на готову посаду, але народних діячів, повних запалу, ідейности й посвятї, готових з любови до народу поносити для його добра найбільші труди й невгоди. Треба таких, що будуть рішені власними силами, без нарікання й без чекання на чиюнебудь поміч здобути собі місце й будуть щасливі, що можуть боротися й працювати для добра народу. Таких учителів — апостолів присилайте нам якнайбільше, а вони переберуть вкортці велике діло відродження Українського Підляшша.

Ще одна дуже важна справа це національне усвідомлення Українців латинського обряду. Іх у нас досить багато. Але про те напишуть другим разом.

Співпраця Румунії з Німеччиною

Ріжні клопоти переживала Румунія, обмотана англійською пропагандою. Але мабуть тепер Румунія таки не має великої охоти бути на мотузку англійських плянів. Найкраще про це свідчить перед кількома днями заключений німецько-румунський союз про господарську співпрацю цих держав. Ще недавно англійська пропаганда трубіла, що до того ніколи не може дійти, а тепер румунсько-німецька співпраця стала дійсністю. Унормовання відносин між велико-німецьким торговельним райхом і полуднево-східними державами — це великий успіх німецької ди-

пломатії. Коли йде про Румунію, то завжди мітне, що англійська пропаганда пустила недавно вістку, що Німеччина дала ССР згоду на це, щоби ССР забрала від Румунії українську Буковину й Бєсарабію. Вістка ця була звичайною видумкою і так Румунія в неї не повірила, бо наладувала пер співпрацю з Німеччиною.

„ОРОС“

технічне бюро
Краків, Шуйського 1.

За що ведеться війна на Заході?

Війна сама собою створює стільки глибоких вражень і переживань, що не один громадянин не застає вільється над цим, за що властиво вона провадиться. Вистарчає для нього, що вона існує і він жде кінця. Та здати собі справу з її причин і наслідків незвичайно важливе питання. Відповідаючи на нього ми займаємо активну поставу до життя і стаємо підметом подій.

Війна на заході, викликана й спровокована ситим англійським імперіалізмом і тісно з ним в сучасну пору звязаним французьким ведеться в обороні англійської гегемонії, в ім'я панування Англії над цілим світом. Польська справа це тільки одна з площин, на якій англійський імперіалізм упрямував собі заатакувати Німеччину, яка не могла вже довше стерпіти англійської захланності на кожному клаптику нашої планети коштом безприкладного пониження і визиску одних, а незаслуженого ніякими вартостями вивищення і ситого вдовілля других.

Війна на заході це плід тої самої ненависти й розпаношення, що його посіяв і хотів на віки утривалити версайський договір подиктований світові 1918 р. Ми, українці теж були його жертвою і предметом експериментів. Мабуть нігде інде не приніс він в наслідках більш жахливої варварської й антикультурної практики, як на терені того, що називалося недавно польською державою й взагалі на європейському сході.

Нічого дивного, що всі, що з волі того англійського диктату мали зникнути для цієї безглузної примхи з лиця землі мріяли тільки про те, щоб його зломити і ділали в тому напрямі. Ділали в тому напрямі всі покривджені народи. Бороться проти цієї системи зорганізованого насильства передусім Німеччина боролась в незвичайно важких обставинах також ми, українці.

Звідси й той самочинний і щирий відгук взаємної симпатії між тими, що станули до боротьби проти того, що не мало й не могло мати рації існування — проти зорганізованої у Версаї самоволі. Ми із симпатією гляділи на те, як німецька втривалість в співпраці із здібними до життя народами крок за кроком ломил версайські окови, як німецький нарід здобував загарбану суверенність у власній батьківщині, як розділені силоміць частини німецької землі об'єднувались у Велику Німеччину (прилучення Австрії), як повернуло там 4 мільйони німців з під чобота піддержуваної світовою демократією чеської демократії, як проти розкладу й анархії повстал національна Іспанія, як врешті розпалася Польща, та, що впродовж 20 літ існування нічого вартісного доконати не вдало крім посіву довкола себе одної палючої ненависти, що не здобула серед найближчого оточення ані одної тривалої дружби, ані навіть спомину про неї.

Коли глянути на сучасну війну з другої сторінки то треба сказати, що не ведеться вона в ім'я панування німців над Англією, ані тимбільше над Францією. Але Англія мусить зрозуміти, що Данція не є англійським портом, як Австрія і Судети не були ніколи частинами англійської території, що Англія не може панувати там, де інші потребують і мусять жити. Можливо бути суверенним творцем власних культурних і цивілізаційних особливостей не можна нікому відобрати. Бо що зажає насильне право те зломить озброєний п'ястук героїської індивідуальності спільноти.

Ми не маємо тут можності дати всесторонньої повної оцінки подій так, як на-

Клопоти англійської імперії

Німецька армія йде від успіхів до успіхів. — Великі втрати англійської фльоти.

Нова війна на Заході, яку спричинила сама Англія показала вже одне: над британською імперією повисло марево знищення її дотеперішнього панування над світом. Цю правду підтверджують все нові успіхи німецької армії. Вже пішли десятки англійських кораблів на дно моря і то на очах англійських багатів-лордів, що на спілку з жидами хочуть знищити Велико-Німеччину А. Гітлера і так вдержати своє панування над світом. Але даремні їхні зусилля. За повних 4 місяці, навіть підчас трижневого маршу німецької армії в Польщі ніхто не відважився заатакувати лінії Зігфріда, залізного панцира Німеччини на Заході. Французька армія зняла лише деякі передпілля лінії Зігфріда, але як приїхали на західній фронт німецькі дивізії зі Сходу покинули чимскорше заняті передпілля та з „тактичних“ причин перейшли на свої позиції, щоб мовляв, краще перечекати війну. „Війна“ на Заході обмежується лише до перестрілок передних стеж та артилерійського двобою.

Війна на Півночі

Шостий тиждень кривавих боїв

Вже п'ять тижнів кровавиться маленька Фінляндія з наступаючими військами Світської Росії. Може не всі читачі знають події, що мали місце перед вибухом війни. тому по коротці їх представимо.

Світська Росія зажадала від Литви, Лотви, Естонії та Фінляндії заключення взаємного договору, на підставі якого Світська Росія для забезпечення своїх інтересів мала б тримати в тих державах деякі військові частини, обсадивши ними важніші стратегічні бази. Литва, Лотва та Естонія на такі пропозиції Москви погодилась. За це Фінляндія на це не хотіла погодитися. Переговори з Фінляндією тягнулися дуже довго, але не увінчалися жадним успіхом, противно загострювалися з кожним днем відносини між тими державами.

В СРСР та Фінляндії почали відбуватися ворожі маніфестації та пішла відповідна пропаганда в пресі. Дійшло — як подавали москалі — до граничних інцидентів. Тоді уряд СРСР вислав до Фінляндії домагання — ультимат, щоби вона вицофала свою армію 25 км. від границі. Фінляндія це домагання не хотіла прийняти, так довго, як довго так само Сов. Росія не вицофала свою армію. В дійсності ані одна ані друга сторона так легко не могла того зробити. Бо Фінляндія має побудовані свої укріплення т. зв. лінію Маннергайма на 15 км. від границі — знову ж російське місто Ленінград лежить лиш 30 км. від фінляндської границі.

Інциденти на границі продовжались. Тоді нарком заграничних справ СРСР Молотов виголосив дня 29. листопада вночі промову, в якій подав, що СРСР хоче

Зате на морі молода німецька фльота в нічому не уступає англійській. Німецькі підводні човна затопили цілий ряд англійських суден, як пр. великий військовий корабель „Рояль Овк“, панцирник „Репульс“ панц. типу „Льондон“ та інші. Англія втратила до 20 грудня 1939 279 торговельних кораблів містоти 1.029.635 тон. В тому самому часі Німеччина втратила лише 18 кораблів містоти 128.689 тон. З того лиш один затопили англійці. Інші затопила сама німецька залога, щоби не попасти у руки англійців.

Воздушна фльота доказує нераз протосто чудес. Дотепер не продістався у Німеччину ні один ворожий літак а за те німецькі літаки літають собі часто над Парижем та Лондоном. Одначе найболючіші втрати має Англія таки у своїй імперії. Індії під проводом Гандія домагаються незалежності, Бури в полудневій Африці бунтуються. Ось тому зачинає британська імперія тріщати.

лише забезпечення Ленінграду і тому висуває такі домагання, а зовсім не має наміру валити фінляндську державу. Зараз по тій промові почалися — як подала Світська пресова агенція — нові сутички на границі і тому дня 30. листопада 1939 р. Світська армія розпочала військову акцію проти Фінляндії.

Одночасно в селі Теріокі, яке заняло Світська армія в перших днях, повстав новий т. зв. „народний уряд Фінляндії“ який С. С. С. Р. визнав як правосильний уряд Фінляндії і з ним заключив відповідні договори та одночасно оголосив, що не признає фінляндського уряду.

Від того часу аж до тепер тривають у Фінляндії кроваві бої, бо фінляндський уряд в Гельсінках порішив збройно протиставитися армії Світської Росії. Як подають комунікати, найбільші бої відбуваються в двох місцях: на півночі, де російські війська хочуть відтяти доступ фінляндців до Швеції та на полудні коло озера Ладога. Дотепер на півночі Світські війська мали просунутися около 130 км., а на полудні йдуть цілий час завзяті бої. Війна заповідається на довго, бо щойно перед тижнем вожд збройних сил Фінляндії 82-літній генерал Маннергайм перевів загальну мобілізацію та в Гельсінках перевів евакуацію цивільного населення.

На морю війна не є така гостра. Фінляндці заняли т. зв. Аляндські острови та своє побережжя закинули мінами. Світська фльота від сторони моря обстрілює Гельсінки, але тут не розвивається більша акція. Діяльність летунства дотепер була назагал доволі слаба.

лежало б це нам зробити. Не зважаючи на те можемо підмітити, що німецька політика, продовжувана сьогодні жовнірськими методами на полі бою є в історичному змислі політикою поступовою. Вона ломить шкаралупу того порядку, що засуджував на загалу все, що могло і має дані збагатити новими й оригінальними досягненнями загальнолюдську цивілізацію. Вона створює обставини, в яких здібні й історичнотворчі спільноти можуть піднятися із дна історичної вегетації до рівні

історичних рас. На місце ситих споживачів прийдуть творці нової різноманітності, нових форм, нового буйного життя.

Очевидно поступ цей не доконається сам собою, ніхто не зробить за другого те, що він сам повинен зробити. Німецький нарід може бути гордий, що працював добре для своєї будучности. Не вистарчить подивляти других. Треба ділати йдучи крізь працю, труд і героїчне зусилля від успіху до успіху! Те буде, що кожен з нас здобуде!

ЛИСТ

(Нарис з часів світової війни).

Петрусь виліз на ослін, обома ліктями сперся на скриню і гриз перо.

Перед ним лежав лист білого паперу.

Видно, збирався писати та не знав як.

Ще ніколи листа не писав, тільки чув, як Ганька татуневі листи з війни читала і як відписувала на них.

А тут і думати нема коли, бо мамуні з міста ледь-ледь не видно, а їм не треба знати, що і до кого він пише.

Замачав перо, розмахнувся, але в час руку від паперу відняв. Зідхнув... — Ні, так зачинати не можна!... »Великий« і »моцний«... всього того за мало.

Чухав голову лівою рукою, але нічого мудрого не міг вичухати. Аж нараз йому очі радісно заблищали. — Найкраще буде так, як в Отче-наші!

Перо скрипіло, по папері лазили „літери“, як хрущі.

„Отче наш, іже еси на небесіх!“

(Такий великий вікличник поставив, як батіг. Хвилину надумувався, чи не зіскробати його ножиком, але лишив. Най буде!)

„Свята йдуть (писав далі) — а мама ходять і плачуть. Та як не плакати, коли нас тая війна так кривдить!“

(Відсапнув, прочитав написане і всміхнувся. Добре пише. Ану лиш дальше).

„Колись тут, як луснув гранат у нашу стайню, то корову на двоє роздерло, а теля тепер на ціле село реве“.

(Останнє „я“ заллялося і виглядало, як жид. Петрусь злизав і написав нове, гарніше).

„Через наше село пересунули всі народи, які де є, навіть турки. Повідали, що було. Мамуня як зварять кашу, то крупа зрину гонить. Омасти нема на лік. Всі на курячу сліпоту хорують“.

(Слова перлися на папір, як вівці у кошару. Петрусь не міг собі з ними дати раду. Не знав, котре пустити, а котре ні).

„Нашу Ганьку також взяли були якісь гонведи до війська і сміялися, що її унтером зроблять. Але вже її пустили, і тепер куди ходє, то плаче. Теля реве у стайні, а вона в хаті“.

Таку моцну крапку поставив, що перо затріщало і мало не зломалося. Прібував лекше писати).

„Хіба тільки пожитку, що на квартирі в нас стояв дячок і навчив мене писати. І тепер я пишу та питаюся, чи таке на Рівдво повинно бути? Ні голубців, ні куті, ні навіть запалити в печі нема чим.“

Прочитав останнє речення і такий його туск за серце вхопив, що сльоза капнула на папір. Обтер папір і очі і кінчив:)

„Ще якби так татуньо з восьька прийшли, то може би що порадили, може би хоч який патик притаскали з ліса, бо я ще малий і не можу. І може би мамуня перестали заводити і кричати на мене за бездумно. Тому то я Тебе прошу, Господи Боже, щоби Ти казав татуня з війська до нас на свята відпустити, а я, як колись виросту то таку Тобі свічку в церкві поставлю, як друк, що дай Боже амінь.“

(Відсапнув і хитро усміхнувся. Ладно писав, лиш забув ще сказати, як його татуня звуть).

„А татуньо називаються Федь Крутий, Петровий і служе при наших стрільцях“, — шлюс.

Аж задихався. Нелегка річ писати лист та ще до неба.

Всунув лист до конверта, лизнув язиком, сплюнув і почав адресувати. Але як?..

Хотів знов так, як в Отче-наші, але дав спокій. Написав тільки: „До Пана Бога в небі“ і — крапка.

(Букви самі перлися вгору, буцім лізли на небо). А тоді дихав на письмо, поки не висохло і сховав до кишені.

Щоб лиш мамуня не переймили його по дорозі, побіжить на почту і кине.

*

В сусіднім селі на квартирі стояли наші стрільці.

На фронті трохи втихло, ворога відперли, можна було про свята погадати.

У місцевого лікаря приходили на чай старшини. І в карти кинули собі часом.

Приходив також начальник почти з сусіднього села. Бо яка там тепер почта? Тільки слави, що скринка коло дверей.

Якось кілька днів перед святами з листом у руці до лікаря зайшов.

— Панове ще певно такого листу і до такого високого адресата не читали, — сказав до граючих старшин.

Аптика „ПІД НАДІЄЮ“
В УКРАЇНСЬКОМУ ЗАРЯДІ
 поручається
 українській клієнтелі.
РЯШІВ, Головний Ринок 17.

Українське Видавництво

Ніякого культурного будівництва не можна й уявити собі сьогодні без друкованого слова. Тимто й зрозуміло, що вже в перших днях по війні багато людей заходило видавати книжки і часописи. Остаточно дня 19. XI. представники всіх українських Національних Комітетів оснували Видавниче Товариство „Українська Книга“, якого провід обняв Др. В. Кубійович.

Скоро після того Товариство приступило до зібрання фондів, щоб видати найпотрібніші українські книжки.

Згодом, на домагання влади, довелось відлучити видавництво, як торговельне підприємство від товариства, що має перш за все культурні завдання. Для ведення самого видавництва основано реестровану торговельну фірму: „Українське Видав-

— Ануте, нуте, прочитайте!
 І він читав: „До Пана Бога в небі“, це адреса. А титул: „Отче наш, іже еси на небесіх“, а лист: „Свята ідуть, а мама ходять і плачуть. Та, як не плакати, коли нас так тая війна кривдить“, — і так дальще аж до кінця.

Слухачі зразу сміялися, але чим далі тим більше їм лица поважніли.

— Так воно, так, навіть діти терплять, — зідхав лікар.

Сотник папіроску від папіроски закурював.

— І щож ви, пане почмайстер, зробите з тим листом? — спитав.

— А щож я можу зробити? До Бога не понесу. Я того хлопця, що писав, знаю. Йому ще й шість літ нема, а вже такий мудрий, як старий.

— І вже писати вміє?

— Ще й як. Як хочете, то візьміть собі цей документ часу, до свого военного архіву.

Сотник надумувався хвилину.

— Ні, панове, ми зробимо ось що. Пане товаришу, — звернувся до адютанта, — напишіть прохання до команди, щоб Федя Крутого відпустили на свята до дому і долучить цей лист.

*

І Федь Крутий прийшов до дому на свята.

Приніс консервів, цеголку чаю і два фунти цукру.

Обтулив загатою хату, полатав якомсь розбиту стайню і притаскав з ліса патик.

Крутиха пообтирала сльози, Ганка перестала ревіти, бо за неї теля в стайні ревіло.

Як сіли до святої вечері, то Петрусь не втерпів:

— Я щось знаю, почав, але вкусився за язик і тільки на образи вдячним оком подивився.

ництво”, Спілка з обм. відп. в Кракові. В нотаріальній умові спілки застережено, що зиск не може бути в ніякому разі ділений між членів спілки, лише може йти на розбудову видавництва, або на культурні цілі. На всіх 20 уділів, Видавниче Товариство „Українська Книга“ має 12, і тимсамим абсолютну більшість голосів. Головою Надзірної Ради є рівнож Др. В. Кубійович. Таким чином торговельній по формі спілці надано виключно громадянський характер.

Всі ті громадяни, що зложили паї на Видавниче Товариство „Українська Книга“, з уваги на подані зміни, свої паї дістануть назад.

З усіх пожертв на Видавниче Товариство створено окремий громадянський фонд, призначений на закупно шкільних книжок для вбогої дітвори.

В найближчих числах нашого часопису подамо виказ Жертводавців, а книжки відповідно до висоти зложених пожертв в даного повіту, відошлемо до розпорядкості повітових Комітетів.

Нові книжки Українського Видавництва:

1. Народній колядник . ціна 0.80 зол.
2. Календар-альманах на 1940 р. „ 2.— „
4. Малий календарець на 1940 р. „ 0.30 „
3. Стінний календар на 1940 р. „ 0.50 „

Книгарням, кооперативам і кольпосерам опуст.

Поширюйте наші видання!

Склад порцеляни, кристалів і ламп

ЯКІВ ГРОСС ≡

Краків, Ринок 30.

під комісаричним зарядом

поручається ≡

українській клієнтелі

Водночас бажає

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

СІЧЕНЬ.

7. Недля. Різдво Христ.
8. Понеділок. Соб. Пр. Бог.
9. Второк. Стефана првмч.
10. Середа. 20 тис. муч.
11. Четвер. 14 тис. дітей уб.
12. Пятниця. Анисії.
13. Субота. Меланії.

В місяці січні припадає багато історичних роковин, про які ніколи ми не повинні забувати. На тому місці вичисляємо деякі. Якщо не знаєте, як докладніше ці події виглядали, попросіть учителя, або когось, щоби вам про все докладно розказав. Памятайте про події з нашого славного минулого та святкуйте їх рефератами, сходами чи академіями.

В січні відбулися такі важні події: 2. січня 1649 року гетьман України Богдан Хмельницький серед тріумфальних брам і нечуваної радості населення віхав до Києва. — 22. січня 1918 року в Києві проголошено славний IV Універсал Української Центральної Ради про самостійність України. — 22. січня 1919 року проголошено злуку всіх українських земель. — 29. січня 1918 року відбувся пам'ятний бій 300 українських юнаків під Крутами.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ НА СІЧЕНЬ.

- Коли січень найгостріший, тоді роцьок найплідніший.
- Коли в січні росте трава, в літку болить газду голова.
- Зимова днина така: тень, тень — та й минув день.
- Зимове тепло, як мачушине добро.
- Зима біла, та не їсть снігу, а все сіно.
- Обійдеться на Різдво й без паски.
- На Новий Рік прибуде дня на заячий сніг.

Небувалий землетрус у Туреччині. В околицях Ерзеруму, у східній Анатолії, був недавно жакливий землетрус. Місто Ерзерум, важна твердиня на південь від Кавказу, як також господарський осередок східньої частини Туреччини, зовсім знищений. Погибла майже половина населення Ерзеруму, 40.000 до 45.000 осіб. Решта населення перебуває під голим небом, хоч мороз доходить до 25 степенів. Великі сніжні бурі й морози даються дуже в знаки втікачам з Ерзеруму. Крім Ерзеруму землетрус зруйнував 16 менших міст і понад 90 сіл. Втрати величезні. Велика рятункова акція під особистим проводом найвищих достойників Туреччини намагається на великі труднощі. В цілій Туреччині відбуваються зборки для жертв землетрусу. Обсерваторія у Стамбулі занотувала два нові землетруси.

Залізнична катастрофа в Італії. Поспішний поїзд наїхав на окремий особовий поїзд біля двірця Торре Аннунчіята (20 км. перед Неаполем). Було 14 вбитих і коло 40 ранених, в тому кілька осіб важко ранених. Машиніст поспішного поїзду не завважив сигналу і не задержався в пору.

Дрібні оголошення

ЖО місце, де перебуває ІВАН ЧУЖИ, підполковник 8-го полку уханів — хай зголосить в Українському Комітеті в Кракові, вул. Яблонівських 10.

ІСПИТОВАНОЇ ПОЛОЖНИЦІ — українки — шукає Управа Громади в Комачі, кв. Сявік. Зголосення листовно.

ЛЕШЕТА та інший спортовий виряд поручає Олександр Мартинюк, Ярослав, Гродька 18.

Спортовий куток

Спорт і війна

Здавалось, що війна яка припинює багато проявів нашого життя, має рішучий вплив на застій спортового життя. Про те так не є. Одним з найважливіших завдань спорту є виховати тверді характери. А тверді характери у всіх обставинах життя вміють себе повести. Тільки слабкі характери вибиваються зі шляху життя.

Ясно, що спорт такий, який виникла в себе б. Польща, де він був джерелом грошових заробітків, середником до здобування посад чи просто розривкою, міг виховати тільки таких спортсменів, що на перші відгомони стрілів використали своє вміння бігати до... втечі. Правдиво виспортована держава, як приміром Німеччина, вміє виховати собі спортсменів, що і на фронті потраплять бути добрими ударниками. Держава високої спортової культури, маленька Фінляндія, де спорт є звичайним проявом життя у всіх шарах громадянства, доказує те, що спорт має чималий вплив на виховання добрих і твердих бійців.

Ця маленька Фінляндія мала в цьому році організувати світові Олімпійські

Ігрища, які не відбудуться подібно як і не відбулися в 1916. з причини воєнної завірюхи.

Великий німецький народ зголосив до Олімпійських Ігрищ в Гельсінках найбільшу кількість змагунів. На жаль, не буде він мати змоги виказати ще раз своєї переваги над усіма народами світа. Про те не понехав він спортового життя. В цілому краю відбуваються всякого рода спортові змагання. Навіть, не зважаючи на воєнний стан, розіграють німці міждержавні змагання і добувають притім великі успіхи, як приміром розгром Італії у футболі (5:2), тої ж Італії, з якою німці до цього часу всього раз виграли. Не менші успіхи відносять німецькі боксери, як приміром перемоги над Данією, Протекторатом Чехії і Моравії і т. д. Зараз німці пригтовляють багато інших змагань, а змагунів не зважаючи на мороз і дощ грають без упину.

А ми? Минулі події розбили та спаралізували наше спортове життя. Чи на довго? Маймо надію, що ні. Мусимо використати всі можливості, щоби його на ново збудити та zorganizувати. Т. Ч.

Веселий куток

У крамниці.

— Що-ж це таке — каже гість, вертаючись до крамниці — з тієї коробки сірників, що я у вас купив, ніодин не хоче горіти!

— Дивна річ, — каже крамар — я-ж їх пробував і — всі горіли!...

Добрий кравець.

— Друже, маєш якого доброго кравця?

— О, знаменитого, — вже пів року не вминається за гроші!

В суді.

Суддя: Звідки ви знаєте, що це був мужчина, перебраний по жіночому?

Свідок: Бо переходив біля вистави з капелюхами і навіть не глигнув!

Маломовний.

— Але-ж твій наречений дуже маломовний!

— Не шкодить, мені досить, як скаже одне слово!

Милосердний.

Батько: Що ти зробив Івасю з тими золотим, що я тобі дав?

Івась: Я дав одній бідній жінці.

Батько: Якій бідній жінці?

Івась: А тій, що на розі продає віршки...

Решта сам...

— Хто сотворив світ?

— Бог.

— А хто тебе сотворив?

— Також Бог, але маленького, а решта то я вже сам підріс...

Канцелярйне і шкільне приладдя
торговельні друки
різного роду папери й галантерію
продає
гуртом і деталічно

МАРІЯ ГНАТЮК
ЯРОСЛАВ, вул. Головна 16.
Головне представництво
українських образів.
НОРДАНСЬКІ ОБРАЗКИ

Лід на Дунаю. В цілій Югославія паує незвичайно гостра зима. Мороз збільшається. Позамерзали всі ріки. Замерз теж і Дунай.

Незвичайні морози в Італії. Над цілою Італією нахлинула незвичайна холодна зима. В Удіне в 10 до 12 ст. морозу, у Фюме в 27 ст., що є рекордом для цих околиць. Венецький залив замерз так, що водна комунікація дуже утруднена.

Велика буря на Чорному Морю. Від кількох днів шаліє над Чорним Морем нагальна буря. Побоюються про долю багатьох кораблів.

Вуголь на Західній Україні. Народний комісаріят вуглевого промислу ССРС опрацював плян розбудови копалень вугля у Західній Україні. Для переведення в життя цього пляну створено два трести: «Львовугольразведка» і «Львовшахтстрой». Керманічем першого тресту є С. Верболос, другого — П. Ковальов. Трест «Львовугольразведка» має перевести досліди у 70 відтинках вуглевих теренів на Західній Україні, в округах Рава Руська, Золочів, Кременець і Коломия. «Львовшахтстрой» має до 1. лютого 1940 р. побудувати 5 копалень вугля у вище згаданих округах.

Дослідний Інститут для енергетики у Харкові. На основі рішення ради народних комісарів ССРС у Харкові відкрили новий Науковий Дослідний Інститут для енергетик. Завдання цього інституту — досліджувати зложжя бурого вугілля й торфу, як також силу рік і вітру в Світівській Україні, щоб вихіснувати їх для електрифікації краю.

Снігові та великі морози у Фінляндії. У північній Фінляндії нагальні снігові та морози понад 40 степенів здержали більші військові акції.

Великі труднощі Англії. Внаслідок успішної акції німецьких підводних човнів в Англії є великі труднощі з харчами. Масло, солонина, цукор і мясо можна дістати тільки на картки. Запотребування на харчі в Англії є далеко більше, як власний виріб і утруднений довіз.

Визвольна боротьба африканців. Щораз сильніше зростають у полудневій Африці визвольні змагання бурів проти англійської неволі. З приводу національного свята бури видали відозву, звернену проти панування Англії в Африці.

Різдво серед чорних

(Оповідання).

Африканське сонце жарило немилосердно. Довкруги царила тишина й сонна лівь. Не хотілося ворухити навіть кінчиком пальця, бо найменший рух викликавав утому, а солоний піт обливав обличчя. І тому мій друг, Семен Крук, колишній сотник Чорних Запоріжців, а тепер управитель англійського товарового дому в місцевості Т., кляв соковито по козацьки.

Я протягнувся на весь ріст у вигідному лежку й пустив на волю свої думки. Спогади полинули ген за сине море в рідний край і десь зникли довгі роки скитальщини, чужий край і ще чужіше сонце Африки, нестерпна жара, всі злі години емігрантського життя, а явилася моя весела, завітчана Полтавщина.

Раптово я згадав, що сьогодні в нас на Україні Свят Вечір... Десь на обрії виринуло село в кожусі білого снігу, замерзтіли на небі золоті зірки, понісся веселий сміх і слова величної колядки.

Серце забилося жвавіше й я, забуваючи про спеку, враз відчув свіжий подих морозного вітру. Радісно торкнув я друга, що куняв з папіроскою в устах:

— Чи знаєш, Семене, що сьогодні в нас Свят Вечір?

— Ось зараз засяє зірка, батько внесе в хату дідуха, мати застеле стола й ми засядемо до вечері...

Семен повернув до мене своє смагле, правильне обличчя й тоненька посмішка сковзнула по його повних під чорним вусом устах.

— Чи не з'їхав ти, братіку з глуздів у ньому клятушому краю муринів? — говорив його погляд. Та я не зважав на нього, а далі снував у голос свої мрії:

— Ось ми поділилися просфорою і ми приймаємось за кутю...

Мої слова перервало якесь дивне бурмотіння і я, схитнувшись на лежку, полетів сторчка на землю. Це Семен на згадку святвечірньої куті забув про африканську жару й свою лівь і раптово зриваючись забурмотів як медвідь — не знати, чи з радості, чи з великої досади.

— Матері його ковінька! — закричав він — А й справді в нас сьогодні Свят Вечір! — і в його очах заплигали веселі вогники. Він підійшов до мене й нахилиючись, почав таємничо:

— А давай, хлопче, поміркуємо гарненько, чи не роздобути нам тут у цьому проклятому Богом краю якої куті?

— Зі здивування я аж сів. Тепер у мене найнула гадка, що мій сердешний приятель у голову заходить. Та Крук торочив далі.

— Стривай, у нас є пшениця, наш кукар Мсамбу зварить, заправимо її цукром давай гоститись!

— Тю, тю, Семене, оце тобі твій мурин гаварить куті, що до Великодня їстимеш! — уговкував я товариша.

Та Семен тільки рукою махнув і відвернувся. Я думав, що він гнівався і старався перепросити його. Але друг буркнув щось під носом і забрався геть.

Наближався вечір, як я піднявся зі свого лежка й, наспівуючи тихенько колядку, подався до хати. Нараз крізь відчинене вікно почув я голос Семена.

— А гляди, звари її гаразд і добре приправ, а то я тобі таких ляпанців надаю, що побілієш!

Цікавий, що такого має зварити наш Мсамбу, увійшов я до кухні, та на порозі зустрів Семена. Він забрав мене зі собою як так і не довідався, що буде на вечерю.

Вечером, як уляглася спека, Семен заставив стола, поклав на ньому чарки й пляшку й побажав мені скорого повороту на Україну. Щось запекло в очах гарячим приском, занудило під серцем, та добра чарка додала скоро радості. Жартуючи, ми згадували Свят-Вечір у своєму краю.

Нараз до кімнати ввійшов усміхнений кухар і поставив перед нами миску. Я аж остовпів. У мисці була кутя. Справдішня наша кутя, хоча без маку й меду, та видно в ній густі кристалики цукру.

А Семен тільки лукаво підсміхнувся, начеб хотів сказати:

— А що, хлопче? Знай наших!

Він повагом обтер свійого козацького вуса, зачер повну ложку куті й поклав її в рот.

Нараз мій Семен почервонів як грань, а сльози як горох покотилися по його смаглому обличчі. Лютий він підвівся з місця і бідолаха мурин миттю опинився за порогом, а за ним Семен. Я обережно скоштував „куті“ й пізнав причину Семенової люті. Сердега Мсамбу добре зварив кутю, але приправив її „за добре“. Кристалики, які я вважав цукром, були сіллю.

Аж пізно ніччу вийшов з мене гнів Семена й ми, заїдаючи замість куті банани, пробалакали решту нічних годин про Україну, запевняючи себе, що за рік ми будемо „в дома“ й тоді до схочу поїмо куті такої з медом і добре втертим маком.

У кожну хату — в руки кожної дитини ілюстрований часопис для української дітвори

„МАЛІ ДРУЗІ“

що виходить з початком кожного місяця від січня ц. р. починаючи. Ціна одного примірника 30 сот. Набувати в кожній кооперативі. Адреса: „МАЛІ ДРУЗІ“, Краків, Кармелітська 34/II.

Дітвора—майбутнє народу

Святочні побажання

КРАКІВ.

Всім вис коповажним Слвробітникам, Торговельним Представникам, Коль портерам, усім Дорогим Читачам і Симпатикам „Українського Видавництва“ в Краківі шле святочні побажання і н ворічний привіт Дирекція Українського Видавництва.

Всім членам Головної Ради Т-ва „Відродження“, всім членам фанатикам Нашої ідеї та всім щирим нашим Прихильникам і симпатикам на всіх українських землях та на еміграції з нагоди Рождества Христового пересилаю побажання Щасливих та Веселих Свят. Мгр. Микола Ценко.

Рідні, Друзям і Знайомим Веселих Свят і Крашого Нового Року бажає Мгр. Володимир Бачинський, Краків, Агнешки 2, 19.

З Різдвом Христовим і Новим Роком найсердечніші бажання усій Рідні та Знайомим засидають Іванна, Іван і Юрко Дурбаки.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року — Рідні та Всім Своім Знайомим бажає Дорко Мазяк. Жду на вісти. Мазяк.

Др. Тамара і Петро Панченко бажають своїм рідним і знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Рідним: Софії, Любі, Ліді та Романові — Терлецьким і Всім Друзям бажаю Веселих Свят і Щасливого Нового Року. Желевський Олександр, Краків, Яблонівська 10.

Всім Друзям, Знайомим і Рідні бажаю Радісних Свят і Щасливого Нового Року. Др. Михайло Сопуляк, Краків.

Танька, Богдан і Марта Стернюки бажать Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року. Краків.

Друзям і Всім Знайомим багато радощів із Новим Роком бажає Татунчак Юліян Краків.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні та Знайомим бажає Мгр. Роман Тишовницький. Краків, Агнешки 2, м. 1.

Веселих Свят і Веселішого Нового Року — Сім'ї, що залишилась на рідній землі — бажає Симон Лотиш, Краків.

Веселих Свят і Крашого Нового Року, Всім Друзям і Знайомим бажають В. і Р. Шеховичі, Краків.

Веселих Свят і Крашого Нового Року Рідні та Знайомим бажають Стефа й Олекса Яворські.

Веселих Свят і Приємного Нового Року бажає Всім Своім давним і новим Клієнтам — Василь Бурка, кравець. Краків, Кармелітська 46.

„Парадіс“ — українська каварня, Краків, Гертруди 28 — бажає Своім Гостям Веселих Свят.

Комісаричний Заряд фірми **Periberger і Schenker** — Всім українцям, — „п'ючим“ вина, коняки й лікери — бажаю Веселих Свят Т. Семаківський.

ГРУБЕШІВ.

Всім Членам Надзірних Рад, Управ і всім кооператорам грубешівського повіту оажє веселих свят — Дирекція кооперативи „Пробоем“ у Грубешові.

КРОСНО.

Всім Знайомим і Товаришам із УГА бажає Веселих Свят Ярослав Соколовський.

ЛЕЖАЙСЬК.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Знайомим і Друзям бажають: Мгр. Гладилович Адольф і Колінко Василь.

НОВИЙ САНЧ.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає всім Симпатичним і Несимпатичним Друзям і Знайомим Дарія Зацерковна, Новий Санч.

СЯНІК.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає Осип Угрин із Ріднею.

Рідні, Друзям і Знайомим засиляє святочні побажання Роман Скоробогатий. Сянїк, Ягайлонська 3.

ХОЛМ.

Побажання Веселих Свят пересилає Рідні і Знайомим В. Лопушанський.

ЯРОСЛАВ.

Українська книгарня і склад часописів „Льогос“, Ярослав, Головна 18, бажає своїм П. Т. Клієнтам Веселих Свят.

Українська друкарня і виріб печаток „Альфа“ в Ярославі, вул. Городська 9, бажає П. Т. Клієнтелі Веселих Свят.

Фірма „Типіка“, конфекція і мануфактура, бажає всім П. Т. Відборцям Веселих Свят і шасливого Нового Року. Ярослав, Бургштрассе 15а.

Друзям, Знайомим і Клієнтам Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає Осип Вергун, Ярослав, вул. Гродзка 16.

Дрогерія

Е. ЧЕРКАВСЬКОЇ
Ярослав, вул. Головна 16.

бажає своїм Вп. Відборцям Веселих Свят

ОСТАННІ ВІСТКИ

Новорічний поклик Вождя Німеччини

З нагоди Нового Року Вожд Великої Німеччини, Адольф Гітлер, видав поклик до німецької армії та відозву до німецького народу. В поклику до вояків Вожд висловився з найбільшим признанням про геройство німецької армії на Сході й Заході, та висловив переконання, що Всевисній надаліше допоможе німецькій армії в рішучій боротьбі за існування німецького народу.

У відозві до націонал-соціалістичної

партії Вожд пригадав змагання за душу та єдність німецького народу перед 7 літами. Опісля пригадав хід подій памятного 1939 р., скритикував діяльність західних воєнних підбехтувачів, що розпутали нову воєнну хуртовину. Вкінці Вожд устійнив воєнні цілі Німеччини: треба увільнити світ від англійської загрози. Німці боряться проти версайської несправедливости, за нову Європу, за свободу, незалежність і життя народу.

— АНГЛІЙСЬКИЙ ПАНЦИРНИЙ КОРАБЕЛЬ „Сан Дельфіо” містоти 8.000 тон наїхав на міну якої вибух поважно його ушкодив. При допомозі інших кораблів ледви його довели до берега.

— ЗІ ЗЕМЕЛЬ ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ до 1 січня 1940 р. переселилося до Великої Німеччини 20.405 німців в 20-тьох транспортах. Всі ті транспорти концентруються в місті Лодзі.

Виробництво автокаросерій
Б. ОРШАК
Краків, Обозна 4.

виробляє комплетні каросерії і частини: особові, тягарові, автобусові. Всі роди репарацій. Солідне виконання. Дешеві ціни.

Др. Мед. Марія Ясеницька
ординує в дитячих хворобах
Краків, Звежинецка 15/5.

Медн й овочеві вина
постачає кооперативам і торговлям медоситня та склад вин „ЗАГЛОБА”
Краків, ул. Сенаторська 11
Комісаричний Заряд — Т. Семаківський.

Готові вікна, двері, інспектові скрині — з першорядного матеріялу — прецизно й дешево виконує фірма
Х. ЦУКЕРМАН, Краків—Подгуже
вул. Надвіслянська 23.
Арійська комісарська управа.

Комісарична Управа Аптики
„ПІД КОРОНОЮ”
Краків, Головний Ринок 22.
поруцає: угорський »Крем краси«, краєві та закордонні специфіки, кисень до вдихувань.

Нова перемога німецьких літаків

Три англійські літаки, наймодернішої будови, Вікерс-Веллінгтон, — намагалися зблизитися до німецького заливу. Одначе

німецька ескадра літаків типу Мессершмітц по короткій боротьбі зістрилила всіх противників, без ніяких власних втрат.

Воєнний комунікат

Берлін, 2 січня.
Команда німецької армії проголосила 30 грудня такий воєнний комунікат:
Німецька підводна лодка знищила англійський панцирний корабель, що нале-

жав до кляси типу „Квін Елізабет”.
На західнім фронті панував спокій.
Літаки, помимо непогоди відбули цілий ряд розвідчих летів над Францією та Англією.

40 англійських літаків у Фінляндії

Кореспондент англійської газети „Дайлн Телеграф” доносить з Гельсінк, що Фінляндія одержала з Англії більше як 40 англійських літаків. Фінляндці мають більше число знаменито вишколених пілотів, які лиш чекають на нові транспорти літа-

ків, що ось-ось мають прийти до Фінляндії. Англія порішила виконати всі замовлення, які поробила в неї Фінляндія ще перед війною. Так само Америка постанавила допомогти Фінляндії боевим матеріялом.

Короткі вістки

— МУССОЛІНІ відбув довшу розмову з шефом генерального штабу італійської армії маршалом Граціані. Темою розмови були нові воєнні приготування Італії.
— ТУРЕЧЧИНА, яка цілковито звязала себе в політкою англійських махерів,

віддала себе зовсім до послуг Англії. От недавньо дала вона свою згоду, щоби Англія переводила на її водах контролю всіх кораблів, чи не везуть вони якогось товару з Німеччини або до Німеччини.

Торговельна Секція

при Українському Комітеті у Кракові
Страшевського 12.

організує українське купецтво,
інформує й дає правні поради,
творює торговельний банк,
посередничить при закупі й збуті.

Скомунікуйтесь із нею!

Скомунікуйтесь із нею!

Краєва Торговельна Анкета

для оформлення купецької організації,
на яку запрошуємо представників усіх українських купецьких гнізд,
відбудеться **16. I. 1940 р.** о год. 5 попол. у Кракові при вул. Льоретанській 18.
В орг. справах писати: Торг. Секція при Укр. Комітеті, Краків, Страшевського 12.